

JEDEN JAKO DRUHÝ

Vzdělávací oblasti a průřezová témata:

Český jazyk a literatura – Komunikační a slohová výchova

Člověk a jeho svět – Lidé kolem nás

Multikulturní výchova

Anotace:

Děti se pomocí hry zamýšlejí nad tím, co znamená být stejný, jiný, jedinečný a jaké to pro nás je, když v nějaké situaci sami zjistíme, že máme s druhým něco společného nebo se naopak lišíme. Děti téma dále prozkoumávají s použitím obrázku velké hromady koníků, reflektují své pocity z rozhovorů, které koníci mezi sebou vedou, a navrhuji svá vlastní řešení situace.

Cíle:

Žáci

- projevují toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům;
- pracují tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností;
- na základě vlastních zážitků, zkušeností a otázek reflektují témata: podobnost, odlišnost, jinakost, originalita, jedinečnost.

Čas: 45–60 min

Pomůcky: knížka *Největší přání* (str. 6–9), jablka (případně lze použít také mandarinky), psací potřeby, tabule a křídly (nebo flipchart a fixy)

Postup:

- **Vyberte si na úvod některou z následujících her.**

A) Jablka

Dříve, než se budete věnovat četbě, přineste do třídy košík jablek téže odrůdy a požádejte děti, aby popsaly, jaká ta jablka jsou (např.: kulatá, červená, malá, sladká atd.). Jednotlivé charakteristiky napište na tabuli.

Vyzvěte děti, ať si každý vezme jedno jablko (může být jedno jablko do dvojice) a dopodrobna si ho prohlédne a všimne si, jakou má například kresbu, jaké všechny barvy v něm hrají, zamyslí se, jaký asi může být příběh tohoto jablka, jaké má nebo by mohlo mít jméno? Vraťte pak všechna jablka do košíku, znovu je rozložte a požádejte děti, aby si teď každá dvojice své jablko našla.

Otázky:

Jak se vám podařilo najít své jablko?

Liší se něčím způsob, jakým jste vybírali jablko na začátku a nyní?

Jsou opravdu všechna jablka jen stejná? – Kulatá, červená, ...

Podle čeho jste své jablko poznali?

Jak byste své jablko popsali? – Stačila by k tomu slova, kterými jste jablka popisovali na začátku?

Vnímáte odlišnosti mezi jablky jako závadu?

Myslíte si, že je k něčemu dobré stanovit si, jak má vypadat dokonalé jablko?

Shodli bychom se na tom, jak má dokonalé jablko vypadat?

Potřebujeme k něčemu vědět, jak má vypadat dokonalé jablko?

(Co byste udělali s těmi jablky, která popisu dokonalého jablka nevyhoví?)

Mohli bychom si podobné otázky klást také u lidí?

Je dobře, že jsme si v leccems podobní a zároveň se lišíme? – Proč?

B) Těkej – štronzo – těkej

Děti chodí na pokyn „těkej“ cik cak po místnosti (po třídě), když řeknete „štronzo“, spojí se děti do nejbližších dvojic (trojic) a hledají alespoň tři věci, které mají společné, a jednu věc, kterou se od druhých liší.

Reflexe hry:

Jaké to pro vás je, když zjistíte, co máte s druhými společného?

Jaké to pro vás je, když najdete něco, čím jste jedineční?

Sepište na tabuli, čím jsou děti ve třídě jedinečné.

Pak děti vyzvěte, aby jmenovaly ze soupisu ty charakteristiky, které jsou vidět, a pak ty, které na první pohled vidět nejsou (umí hrát na flétnu, narodil se na Slovensku atp.).

Pak ještě děti požádejte, aby ze soupisu vybraly charakteristiky, které lze změnit, a ty, které změnit nelze.

- Teprve pak otevřete knihu na první dvoustraně příběhu (str. 6–7) a pokládejte otázky.

Otázky a zadání:

- Co je na obrázku pro vás nejnápadnější?
- Jaký máte dojem z rozhovoru (dialogu) mezi koníky? Mají se rádi?
- Slyšeli jste někdy takové věty, jaké si vyslechl modrý koník? – V jaké situaci to bylo?
- Jaké pocity ve vás rozhovor mezi koníky vyvolává?

Příjemné, protože

Nepříjemné, protože

- Přepište rozhovor mezi koníky tak, aby působil opačným dojmem: co by si plyšový koníci mohli říkat, abychom z toho měli v roli čtenářů pěkný pocit? (K tomuto zadání můžete dětem rozdat do dvojic **pracovní list 1A – Plyšový koníci**, str. 28)

Pokračujte ve čtení na str. 8–9 a poté s dětmi diskutujte:

- Čím se jeden koník od těch ostatních liší?
- Může svou výjimečnost změnit?
- Vzpomeňte si na hru s jablky. – Považovali jsme za dobré, že se jablka jedno od druhého něčím liší?
- Je důležité, kde je cedulka našitá?
- Co by se stalo, kdyby měli všichni koníci cedulku na zádech a jen jeden koník na nožičce?
- Proč myslíte, že koníci nepovažují za dobré, že se jeden z nich něčím liší?
- Jaký postoj ke koníkově jinakosti zaujala dívka s hloubavými očima?
- Proč myslíte, že přešla koníka s cedulkou na zádech chuť se vytahovat?

Setkali jste se někdy s tím, že i lidé kritizují nějakou odlišnost, opovrhují něčím nebo někým, kdo je jiný než většina? Nebo se nějaké odlišnosti vysmívají?

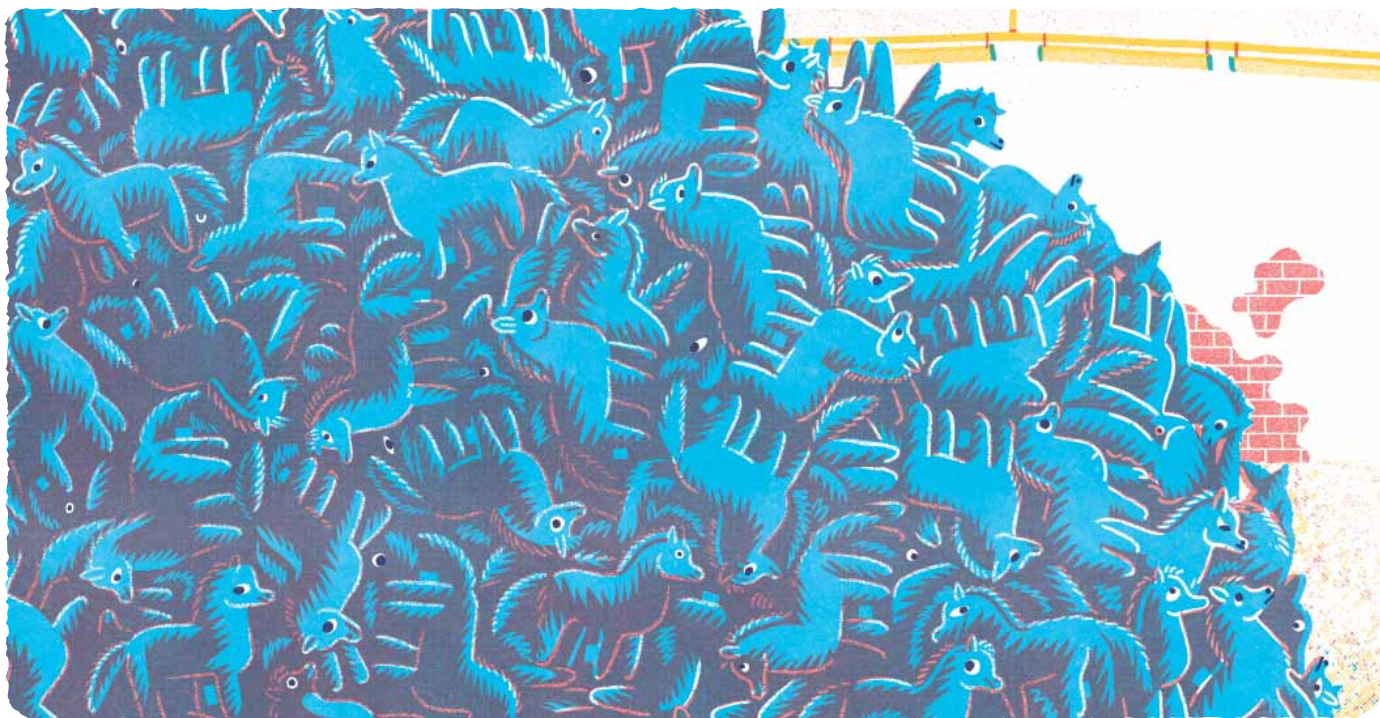
Víte o nějakém konkrétním případě ze svého okolí?

Až si děti vzpomenou na konkrétní příklady (není podmínkou, aby si vzpomněl každý), ať si sdělí zkušenosti nejprve ve trojicích, pak teprve udělejte na tabuli soupis jejich zkušeností, případně mohou svou zkušenost napsat anonymně na lístek (samolepicí bločky Post-it) a přilepit jej na tabuli.

- Čtete jednotlivé zkušenosti dětí a povídejte si s nimi o tom, proč se tak někdy my lidé k odlišnostem stavíme, zda je to správné a co bychom mohli (alespoň sami u sebe) změnit.

Jak se chovat k jedinečnosti či odlišnosti druhých lidí a koníků?

Udělejte soupis návrhů, které vzejdou od dětí.

- Na závěr se opět vraťte ke knize.

Zadání pro děti:

První kapitola se jmenuje Jeden jako druhý. Napadá vás ještě nějaký jiný výstižný název? – Jak byste kapitolu nazvali vy?

Počkejte, až jednotlivci či dvojice dětí vymyslí alternativní názvy.

Názvy sdílejte v celé třídě.

Maria Kajfosz (ZŠ Košařiska)

„Byla jsem nadšená z odpovědí dětí. Opravdu samy došly k podstatným a důležitým věcem. Uměly popsat své konkrétní zkušenosti, kdy lidé někoho kritizovali za to, že je odlišný. Dokonce samy došly k závěru, že se učíme ve škole, kde vedle sebe fungují dvě národnosti – česká a polská, a že je důležité se navzájem tolerovat.“

Zdroj hry s jablky:

WINKELMAN, Anne Sophie: More than Culture – Více než kultura, Diverzita v mezinárodní práci s mládeží. Dům zahraniční spolupráce, Praha 2016. Str. 44–50. ISBN 978-80-88153-24-5